

การสำรวจงานวิจัยทางการพยาบาลแบบทดลองและแบบกึ่งทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยเบาหวานในประเทศไทย (A SURVEY OF EXPERIMENTAL AND QUASI-EXPERIMENTAL NURSING RESEARCH ABOUT DIABETIC PATIENTS IN THAILAND)

สุกานทร พลายระหาร 4737431 RACN/M

พ.ย.ม. (การพยาบาลอนามัยชุมชน)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.วันทนีย์ มนีศรีวงศ์กุล, D.N.Sc., รศ.อรสา พันธ์ภักดี,
พ.ย.ด.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการสำรวจงานวิจัยทางการพยาบาลแบบทดลองและแบบกึ่งทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยเบาหวานในประเทศไทย ที่มีหลักฐานปรากฏเป็นรูปเล่นเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ถึงปี พ.ศ. 2548 จำนวนทั้งสิ้น 149 เรื่อง แต่มีงานวิจัยจำนวน 141 เรื่อง ที่ทำการศึกษาในผู้ป่วยเบาหวานโดยตรง ในจำนวนนี้เป็นงานวิจัยประเภทวิทยานิพนธ์ จำนวน 112 เรื่อง และเป็นงานวิจัยที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาที่ได้มีการตีพิมพ์ในวารสารทางการพยาบาล การแพทย์ และสารสารสนเทศในประเทศไทย จำนวน 29 เรื่อง การสำรวจงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. บรรยายสรุปเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของงานวิจัย และ 2. บรรยายสรุปเกี่ยวกับผลการวิจัยซึ่งจำแนกตามกุ่นของวิธีการจัดกระทำ

ผลการสำรวจ พบว่า ในจำนวนงานวิจัยแบบทดลองและแบบกึ่งทดลอง ทั้ง 141 เรื่อง จัดแบ่งประเภทตามการจัดกระทำได้ 7 ประเภท ดังนี้ 1) กิจกรรมให้ความรู้ 2) กิจกรรมให้คำปรึกษา 3) กิจกรรมกระบวนการกลุ่ม 4) กิจกรรมเสริมแรง 5) กิจกรรมรูปแบบบริการ 6) กิจกรรมฝึกพฤติกรรม และ 7) กิจกรรมแบบผสมผสาน ใช้ 2-3 รูปแบบกิจกรรมร่วมกัน มีเพียง 90 เรื่อง ที่มีการประเมินประสิทธิผลของการจัดกระทำ โดยการตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือด โดยใช้การตรวจระดับ HbA_{1c} เพียงอย่างเดียว จำนวน 13 เรื่อง และในจำนวนนี้มีงานวิจัยที่ประเมินผลและพนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 10 เรื่อง (ร้อยละ 76.92) และพบว่ามีงานวิจัยที่มีการตรวจวัดระดับ HbA_{1c} ร่วมกับระดับ FBS จำนวน 19 เรื่อง ซึ่งในจำนวนนี้มีงานวิจัยที่ประเมินผลพนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ของระดับ HbA_{1c} และระดับ FBS เพียงอย่างเดียว จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 10.53) และพนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ตัวชี้วัด จำนวน 13 เรื่อง (ร้อยละ 68.42) ทำให้มีความน่าเชื่อถือได้มากขึ้นว่า ความสามารถในการควบคุมภาวะโรคเบาหวานของผู้ป่วยเกิดขึ้นจากผลของการจัดกระทำ มีงานวิจัยที่ใช้การตรวจระดับน้ำตาลโดยวิธีอื่นๆ จำนวน 58 เรื่อง ซึ่งในจำนวนนี้มีงานวิจัยที่ประเมินผลพนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 46 เรื่อง (ร้อยละ 79.31)

จากการสำรวจครั้งนี้ พบว่า งานวิจัยที่ดำเนินการโดยผู้ปฏิบัติซึ่งมีจำนวนน้อย ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะมีการสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติมีโอกาสในการผลิตผลงานวิจัยเพิ่มขึ้น และสนับสนุนให้มีการเผยแพร่งานวิจัยที่ผลิตขึ้นแล้วมากขึ้น เนื่องจากพบว่ามีงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่มีคัวเล่มรายงานวิจัย แต่ไม่มีการตีพิมพ์

คำสำคัญ: การสำรวจงานวิจัย/ เบาหวาน/ วิจัยทางการพยาบาล

**A SURVEY OF EXPERIMENTAL AND QUASI-EXPERIMENTAL NURSING
RESEARCH ABOUT DIABETIC PATIENTS IN THAILAND**

SUPAPORN PLAYRAHAN 4737431 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSING)

THESIS ADVISORS: WANTANA MANEESRIWONGKOON, D.N.Sc., ORASA
PANPAKDEE, D.N.S.

ABSTRACT

This study is a survey of experimental and quasi-experimental nursing research about diabetic patients in Thailand. It deals with a total to 149 titles from the appearance of the first piece of research in 1982 through to 2005. Of these, 141 research titles were directly focused on diabetic patients; 112 of these titles were theses, and 29 titles were articles published in nursing, medical and public health journals in Thailand. The objectives of this survey were to provide a summary relating to the characteristics of the nursing research related to diabetic patients, and to summarize the results of these studies based on categories of intervention strategy.

The intervention strategies used in these 141 research titles were classified into 7 categories namely: 1) health education; 2) health counseling; 3) group process; 4) reinforcement; 5) health services; 6) behavioral training; and 7) combination of multi-strategies. Only 90 research titles used metabolic control to measure an effectiveness of the interventions. Thirteen research titles used HbA_{1C}. Only of these, 10 studies (76.92%) found significant results. Nineteen research titles used both HbA_{1C} and FBS, but significant findings of one of these measures were found in only 2 studies (10.53%) and significant findings of both measures were found in 13 pieces of articles (68.42%). The significant findings of both HbA_{1C} and FBS contribute strong evidence of the effectiveness of the intervention being tested in controlling blood sugar. Fifty-eight research titles used other type of metabolic control measures, but only 46 titles (79.31%) found significant findings.

This survey also revealed that there has been very little research related to diabetic patient, conducted by staff nurses. Thus, they should be encouraged to carry out more research in this area. There must be strategies to encourage researchers to publish their research findings because little published research were found during the survey.

KEY WORDS: A SURVEY OF RESEARCH/ DIABETIC/ NURSING RESEARCH

321 pp.